

СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн медвоzza Гессѣја

Сојузса Сӧветлӧн да Националностјас Сӧветлӧн ӧтувја заседаниеје
1938-ӧд вога јанвар 17-ӧд лунӧ

Јанвар 17-ӧд лунӧ, 2 час лунын, Сојузса Сӧвет засе-
данијејас залын, Кремлын,
вӧли Сојузса Сӧветлӧн да
Националностјас Сӧветлӧн
мӧд ӧтувја заседаниеје.

Председателствуйтӧ На-
ционалностјас Сӧветса
Председател Н. М. Швер-
ник јорт.

СССР-са Верховнӧй Сӧ-
вет примитӧ предложеније
видлавны тајӧ заседаниеје
вылас медвоzza вопросӧн
ӧтувја заседаниејаслы при-
митӧм сорнитанторлыс 5 ӧд
пункт—депутатјаслы рӧс-
кодјас мынтӧм жылыс, код-
јас јитчӧмаӧс наӧн депу-
татскӧй обязанностјассӧ
олӧмӧ портӧмкӧд. депу-
тат П. Г. Москатов пред-
ложеније серти СССР-са
Верховнӧй Сӧвет примитӧ
тащӧм шуӧм:

1. Лӧсӧдны СССР Вер-
ховнӧй Сӧветса депутат-
јаслы рӧскодјас мынтӧм,
кодјас јитчӧмаӧс депутат-
скӧй обязанностјас олӧмӧ
портӧмкӧд 1000 шайтӧн тӧ-
лыс.

2. СССР-са Верховнӧй Сӧ-
вет Гессѣја кадыс депу-
татјаслы рӧскодјас мын-
тӧм вылӧ лӧсӧдны суточ-
нӧјјас 150 шайтӧн.

3. Лӧсӧдны СССР Вер-
ховнӧй Сӧветса депутат-
јаслы постојаннӧй билетјас
СССР-са Став кӧрттујјас
да ва тујјас куза донбост-
тӧг ветлыны право вылӧ.

4. Воэвыв артыштны
СССР-са Верховнӧй Сӧвет
смета серти кызи Сојузса
Сӧвет председател да сѣјӧс
вежыјас распор'аженијеӧ,
сѣји i Националностјас
Сӧвет председател да сѣ-
јӧс вежыјас распор'аже-
нијеӧ 300 сурс шайтӧн во
кыкнан палата кузаыс де-
путатјаскӧд јитӧд кутӧм
куза рӧскодјас вылӧ да
представителство вылӧ.

СССР-са Верховнӧй Сӧ-
вет вужӧ ӧтувја заседаниеје-
јас сорнитанторлыс 2 пункт
обсуждајтӧмӧ — СССР-са
Верховнӧй Сӧветлыс Пре-
зидиум бӧрјӧмӧ.

Сојузса Сӧвет старейшн-
јаслӧн сӧветсан да Нацио-
налностјас Сӧвет старей-
шнјаслӧн Сӧветсан высту-
пайтӧ депутат С. В. Косиор.

Соображенијејас висталӧ-
мӧн, кодјасӧс старейшнјас-
лӧн сӧвет серти колӧ пук-
тыны СССР-са Верховнӧй
Сӧветлыс Президиум бӧр-
јан подулӧ, депутат Косиор
јӧзӧдӧ кандидатјасӧс, код-
јасӧс старейшнјаслӧн сӧвет
выдвигайтӧ Верховнӧй Сӧ-
вет Президиумӧ. Быд кан-
дидатӧс торјӧн гӧлӧсујтӧ-
мӧн, Верховнӧй Сӧвет бӧр-
јӧ СССР-са Верховнӧй Сӧ-
ветлыс Президиум тащӧм
составӧн:

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса предсе- датель

1. Калѣин Михаил Иванови-
ч, депутат Ленинград
карса округан, РСФСР.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса председа- тельӧс вежыјас

2. Хохлов Иван Сергеје-
вич, депутат Московскӧй
сиктса округан, РСФСР.

3. Петровскѣй Григорѣй
Иванови, депутат Днепро-
петровскӧй округан, УССР.

4. Наталевѣй Нѣкифор Ја-
ковлевѣй, депутат Слуцкӧй
округан, БССР.

5. Касумов Мир Башир
Фатах оглы, депутат Са-
бир—Абадскӧй округан,
Азербайджанскӧй ССР.

6. Махарадзе Фѣлипп Је-
севич, депутат Самтредскӧй
округан, Грузинскӧй ССР.

7. Папјан Мацак Петро-
совѣй, депутат Степанаван-
скӧй округан, Армјанскӧй
ССР.

8. Бабајев Хивали, депу-
тат Тедженскӧй округан,
Туркменскӧй ССР.

9. Ахун Бабајев Јулдаш,
депутат Андижанскӧй ок-
руган, Узбекскӧй ССР.

10. Шагадајев Миновар,
депутат Гармскӧй округан,
Таджикскӧй ССР.

11. Умурзаков Нурбапа,
депутат Чимкентскӧй ок-
руган, Казахскӧй ССР.

12. Салихов Мурат, депу-
тат Ошскӧй округан,
Киргизскӧй ССР.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса секретар

13. Горкин Александр
Фјодоровѣй, депутат Ка-
нашскӧй округан, Чуваш-
скӧй АССР.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса шленјас

14. Багиров Мир Джафар,
депутат Бакинскӧй - Ста-
линскӧй округан, Азе-
рбайджанскӧй ССР.

15. Берѣја Лаврентѣй Пав-
лович, депутат Тбилискӧй-
Сталинскӧй округан, Гру-
зинскӧй ССР.

16. Блухер Васѣлий Кон-
стантинович, депутат Во-
рошиловскӧй округан, даль-
не-Восточнӧй крај.

17. Будонный Семјон Ми-
хајлович, депутат Шепе-
товскӧй округан, УССР.

18. Волков Алексеј Алек-
сејевич, депутат Гомельскӧй
карса округан, БССР.

19. Фимухаметов Галеј,
депутат Ново-Шешминскӧй
округан, Татарскӧй АССР.

20. Жданов Андреј Алек-
сандровѣй, депутат Воло-

дарскӧй округан, Ленин-
град.

21. Кагановѣй Јулѣй Мої-
сејевич, депутат Гор'ков-
скӧй-Сталинскӧй округан,
Гор'ковскӧй област.

22. Косарев Александр
Васѣлјевич, депутат Орд-
жоникидзевскӧй округан,
УССР.

23. Крупскаја Надежда
Константиновна, депутат
Серпуховскӧй округан,
Московскӧй област.

24. Маленков Георгѣй
Максимѣлиановѣй, депутат
Клинскӧй округан, Мос-
ковскӧй област.

25. Москатов Петр Геор-
гѣевич, депутат Шахтин-
скӧй округан, Ростовскӧй
област.

26. Нѣколајева Клавдѣја
Ивановна, депутат Кашин-
скӧй округан, Калининскӧй
област.

27. Петровскѣй Алексеј
Нѣколајевич, депутат Крас-
ногвардејскӧй округан, Ле-
нинград.

28. Сидоров Иван Ивано-
вич, депутат Октабрскӧй
округан, Москва.

29. Сталин Јосѣф Виссарио-
нович, депутат Сталинскӧй
избирателнӧй округан.

30. Тахтаров Адил Гиреј,
депутат Махач-Калинскӧй
карса округан, дагестан-
скӧй АССР.

31. Тѣмошенко Семјон
Константинович, депутат
Хар'ковскӧй сиктса округан,
УССР.

32. Угаров Александр
Ивановѣй, депутат Смольн-
скӧй округан, Ленинград.

33. Федко Иван Фјодо-
рович, депутат Житомир-
скӧй округан, УССР.

34. Хрущев Нѣкита Сер-
гејевич, депутат Красно-
пресненскӧй округан, Мос-
ква.

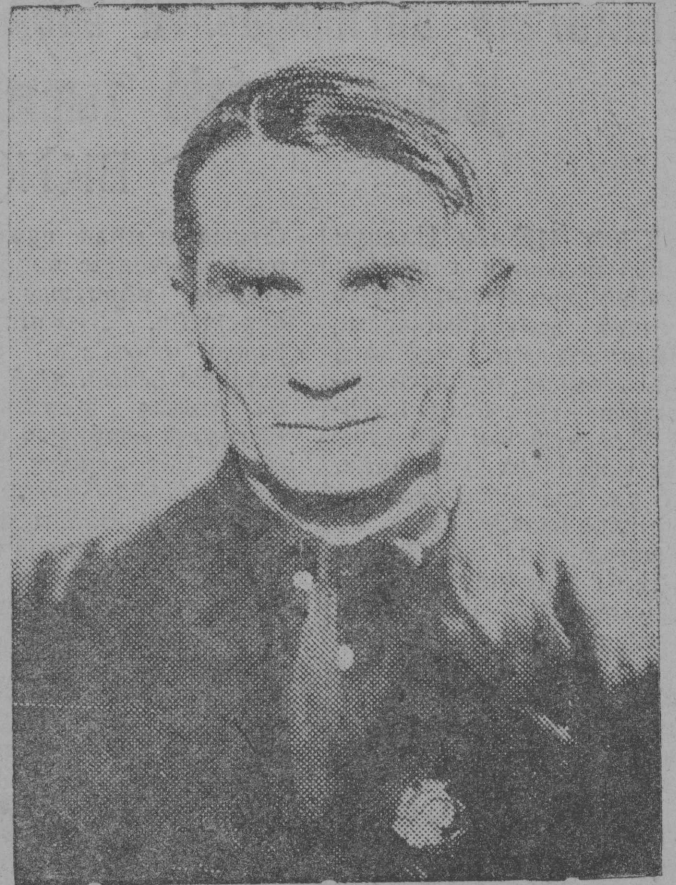
35. Ибрагимов Рахим Ки-
рејевич, депутат Мелеузов-
скӧй округан, Башкирскӧй
АССР.

36. Шѣр'атов Матвеј
Федоровѣй, депутат Тул-
ско-Р'азанскӧй округан,
РСФСР.

37. Јусупов Усман, депу-
тат Ташкентскӧй - Ста-
линскӧй округан, Узбек-
скӧй ССР.

Перерыв бӧрын СССР-са
Верховнӧй Сӧвет вужӧ
ӧтувја заседаниејас сорни-
танторлӧн којмӧд пунктӧ
— СССР-лыс Правѣтельство
— СССР-са Народнӧй Комис-
сарјаслыс Сӧвет образујтӧ-
мӧ.

Председателствујушѣй
— Националностјас Сӧветса
председател Н. М. Швер-
ник јӧзӧдӧ СССР-са Народ-

Академик - орденоносец ТРОФИМ ДЕНИСОВИЧ
ЛЫСЕНКО—СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Сојуз-
са Сӧветын депутат Одесскӧй областса Ново-
Украинскӧй избирателнӧй округан. Сѣјӧс Сојузса
Сӧветлӧн первой Гессѣја вылын бӧрјӧма СССР-
са Верховнӧй Сӧветлӧн Сојузса Сӧветын предсе-
дательӧс вежысӧн.

нӧй Комиссарјас Сӧветса
председател депутат В. М.
Молотов јортлыс шыӧд-
чӧм:

„СССР Верховнӧй Сӧвет-
лӧн Сојузса Сӧвет да Нацио-
налностјас Сӧвет ӧтувја за-
седанијелӧн председателы
— Шверник јортлы.

„СССР-са Конституција 70
статта серти да сыхӧд ји-
тӧдын, мыј СССР-лыс Пра-
вѣтельство образујтӧм жы-
лыс вопрос пунктӧма СССР-
са Верховнӧй Сӧветлыс вид-
лалӧм вылӧ, Народнӧй
Комиссарјаслӧн Сӧвет лыд-
дӧ ассыс обязанностјассӧ
помасӧмӧн да ассыс пол-
номочијассӧ пунктӧ Вер-
ховнӧй Сӧвет воэын.

СССР-са Народнӧй Комис-
сарјаслӧн Сӧвет корӧ тѣ-
анӧс вайӧдны та жылыс Сӧ-
ветскӧй Социалистическӧй
Республикајас Сојузса Вер-
ховнӧй Сӧвет тӧдӧмӧз.

СССР Народнӧй Комис-
сарјас Сӧветса председа-
тель—В. Молотов.

1938-ӧд во, јанвар 17-ӧд
лун“.

Верховнӧй Сӧвет вужӧ
СССР-са Народнӧй Комис-
сарјас Сӧветса председа-
тельлыс шыӧдчӧмсӧ обсу-
дајтӧмӧ.

Пренијејасын выступај-

тыс депутатјас А. А. Жда-
нов, М. д. Багиров, С. В.
Косиор критѣкујтисны торја
наркоматјаслыс да Народ-
нӧй Комиссарјас Сӧвет берд-
са комитетјаслыс ужсӧ (Ино-
странинӧй фелӧјас куза Нар-
однӧй Комиссарјатлыс,
Вавыв Транспорт куза Нар-
однӧй Комиссарјатлыс, Ју-
стиција куза Народнӧй Ко-
миссарјатлыс Искусство фел-
ӧјас куза Комитетлыс да
Заготовкајас куза Коми-
тетлыс).

депутат П. И. Шпѣлевој
предложеније серти, Вер-
ховнӧй Сӧвет приѣмајтӧ
тащӧм шуӧм:

„СССР-са Верховнӧй Сӧ-
вет выражајтӧ доверѣје
СССР-са Народнӧй Комис-
сарјас Сӧветлыс да пору-
чајтӧ СССР Народнӧй Ко-
миссарјас Сӧветса пред-
седателы Вјачеслав Ми-
хајлович Молотов јортлы
представитны правѣтельство
состав жылыс предложени-
је, секи депутатјаслыс
критическӧй замечаније-
јассӧ, кодјасӧс вӧли вѣста-
лӧма пренијејас мунӧгӧн,
арталӧмӧн“.

Та бӧрын Сојузса Сӧвет-
лӧн да Националностјас
Сӧветлӧн ӧтувја заседа-
није тупкысӧ.

ВКП(б) ЦК өчерөднөй Пленум жылыс информацияннөй жуөртөм

Тайо лунјасө вөлі ВКП(б) Централнөй Комитетлөн өчерөднөй Пленум.

Пленум відлаліс СССР-са Верховнөй Совет Сессиялыс вопросјас да примітіс соотвєтствујушщөй шуөмјас.

Пленум обсудитіс вопрос „Коммунистјасөс партијаыс вөтлөгөн парторганизацияјаслөн ышыбкајас жылыс, ВКП(б)-ыс вөтлөмјаслөн апелляцияјас дінө формально-бюрократическөй отношеңіе жылыс да тайо тырмытөмторјасөс бырөдөм куза мерајас жылыс“ да примітіс соотвєтствујушщөй шуөм, коді јөздөсө улынжык.

Таыс кыңзі, ЦК-лөн Пленум відлаліс уна хожајственнөй вопросјас да примітіс соотвєтствујушщөй шуөмјас.

Пленум мездіс П. П. Постышев јортөс ВКП(б) ЦК Политбюро шленјасө кандидатјас составыс.

Пленум пыртіс ВКП(б) ЦК Политбюро шленјасө кандидатјас составө ВКП(б) Московскөй Комитетса секретар Н. С. Хрущев јортөс да ВКП(б) ЦК Оргбюро составө Л. З. Мехлис јортөс.

Партијаыс коммунистјасөс вөтлөгөн парторганизацияјаслөн ышыбкајас жылыс, ВКП(б)-ыс вөтлөмјаслөн апелляцияјас дінө формально-бюрократическөй отношеңіе жылыс да тайо тырмытөмторјасөс бырөдөм куза мерајас жылыс ВКП(б) ЦК Пленумлөн шуөм

ВКП(б) ЦК-лөн Пленум лыддө коланаөн вескөдны партинөй организацияјаслыс да најө вескөдлысјаслыс вніманијесө сы вылө, мы најө, асгыныс радјасөс фашизмлөн троцкистско-правөй агентјасыс весалөм куза ыжыд уж нуөдөмөн, тайо уж процессас лөзөны серјознөй ышыбкајас да ізвращеңіејас, кодјас мешајтөны партијаөс двурушныкјасыс, шпионјасыс, вредителјасыс весалан делөлы. ВКП(б) ЦК-лөн неөтчыдја индөдјас да предупреждеңіејас вылө вөдөтөг, партинөй организацияјас уна случајјасын матыстчөны қик невескыда да преступно-легкомысленнөй коммунистјасөс партијаыс вөтлөм дінө.

ВКП(б) ЦК неөтчыд требутліс партинөй организацияјаслыс да најө вескөдлысјаслыс внімателнөй, индивидуальнөй матыстчөм партијаса шленјас дінө партијаыс вөтлөм жылыс либө ВКП(б)-ыс невескыда вөтлөмјасөс партијаса шленјас правојасын восстанөвитөм жылыс вопросјас решајтөгөн.

ВКП(б) ЦК-лөн Пленум 1937 вога март 5-өд лунса аслас шуөмын „Партинөй ужлөн тырмытөмторјас да троцкистскөй да мукөд двурушныкјасөс бырөдөм мерајас жылыс“ Сталин јорт доклад куза индыліс:

„Откымын мијан партинөй вескөдлысјас страдајтөны јөз дінө, партијаса шленјас дінө, работныкјас дінө вніманије абу-төмөн. Таыс-на унжык, најө оз изучајтны партијаса шленјасөс, оз төдны, мыјөн најө олөны да кыңзі најө быдмөны, вөбшче оз төдны асгыныс кадрјасөс. Бурєцсы вөсна налөн абу индивидуальнөй подходыс партијаса шленјас дінө, партијаса работныкјас дінө. А индивидуальнөй подход мијан организационнөй ужын—главнөй делө. І бурєцсы вөсна, мыјналөн абу индивидуальнөй подходыс партијаса шленјасөс да партинөй работныкјасөс донјалөгөн, најө пыржык действутөны кыңзі вескалө: либө ошкөны најөс огулнө, мератөг, либө нөјтөны најөс сизжө огулнө да мератөг, вөтлалөны партијаыс сурсјасөс да дас сурсјасөс.

Откымын мијан партинөй руководителјас вөбшче зилөны мөвпавны дас сурсјасөс, „Јединицајас“ жылыс, партијаса торја шленјас жылыс, најө судба жылыс төждытөг. Вөтлыны партијаыс сурсјас да дас сурсјас јөзөс најө лыддөны пушташнөй делөдөн, бурөдөны асгынысө сиздөн, мыј партија мијан ыжыд да вөтлөм дас сурсјасөс оз вермыны мыјкө вежны партија положөңіеын. Но тайи вермасын матыстчөны партијаса шленјас дінө сөмын јөз, кодјас збылылас жужыда антипартинөйөс.

Јөз дінө, партијаса шленјас дінө да партинөй работныкјас дінө ташчөм бездушнөй отношеңіе вөсна искусствєннөй артмө партија өтик јукөнын недовольство да скөралөм.

Гөгөрвоана, мыј троцкистскөй двурушныкјас су-са кыјалөны ташчөмскөрмөм јортјасөс да ловкөја кыскөны најөс ас бөрсасы троцкистскөй вредителство нурө.“

ВКП(б) ЦК-лөн тайо-жө шуөмас висталөма:

„Осудитны партијаса торја шленјас судба жылыс, партијаса шленјасөс вөтлөм жылыс, либө партијаса шленјас правојасын вөтлөмјасөс восстанөвитөм жылыс вопрос дінө формальнөй да бездушно-бюрократическөй отношеңіејас практика.

Објајитны партинөй организацияјасөс петкөдлыны унжык осторожность да јортнога төждлун партијаыс вөтлөм жылыс либө вөтлөмјасөс партијаса шленјас правојасын восстанөвитөм жылыс вопрос решајтөгөн.“

„Партинөй документјас прөверитөгөн да вежлалөгөн партијаыс вөтлөмјаслыс апелляцияјас відлалөгөн ышыбкајас жылыс“ 1936 во јун 24-өд лунса пісмөын ВКП(б) ЦК индыліс партинөй органјаслөн несерјознөй, а уна случајјасын, бездушно-чиновничөй отношеңіе вылө партијаыс вөтлөмјаслыс апелляцияјас відлалөгөн.

„ЦК индөдјас вылө вөдөтөг—шусө тайо пісмөас—вөтлөмјаслөн апелляцияјас відлавсөны зев нөжжө. Уна вөтлөмјас-төлысјасөс добивајтчөны

наөн сетөм апелляцияјас відлалөм. Уна апелляцияјас відлавсөны заочнө, апеллајутысјаслыс шыөдчөмјасөс некушчөма прөверајтөг, партијаыс најөс вөтлан помкајас куза подробнөй објаснеңіејас сетны по-занлун прөверитөг.

Уна районнөй партинөй организацияјасын вөлі лөзөма партијаыс вөтлөмјас дінө қик терпитөм произвол. Социальнөй про-исхождеңіе зөбөм вөсна да пассивность вөсна, а не партијалы да советскөй властлы паныда најө враждебнөй уж мотивјас куза партијаыс вөтлөмјасөс автоматическөй снөмајтлісны уж вылыс, лишайтлісны квартираыс да сиз вөзө.

Ташчөм ногөн тайо парторганизацияјасса партинөй вескөдлысјас, большевистскөй бөителность жылыс партијалыс индөдјасөс настајашщөја усвоитөг, партинөй документјас прөверитөгөн вөтлөмјаслыс апелляцияјас відлалөм дінө асланыс формально-бюрократическөй отношеңіеөс ворсисны партијалөн врајаслы кивыв“.

Кыңзі тыдалө, местнөй партинөй организацияјаслы предупреждајтана индөдјас вөліны.

І век-жө, та вылө вөдөтөг, уна парторганизацияјас да налөн вескөдлысјас вөдө формальнөй да бездушно-бюрократическөй отно-сөйтчөны партијаса откымын шленјаслөн судбајас дінө.

Төдса не еща факт, кор партинөй организацияјас некушчөм прөверка-төг, сизкө, подулавтөг вөтлалөны коммунистјасөс партијаыс, лишайтөны најөс ужыс, оз ещасыс весөг јавитны, сы вылө некушчөм подувтөг, народлөн врајасөс, партијаса шленјас вы-лын вөчөны беззаконіејас да произвол.

Сиз, напімер: КП(б) Азербайджанса ЦК 1937 во нојабр 5 лунса өти заседа-ңіе вылын механическис вынөдөс партијаыс 279 мортөс вөтлөм; Сталин-градскөй обком нојабр 26 лунө вынөдөс партијаыс 69 мортөс вөтлөм; Новосібірскөй обком нојабр 28-өд лунө механическис вынөдөс ВКП(б) райкомјаслыс шуөмјас партијаыс 72 мортөс

вөтлөм жылыс; Орджони-кидзевскөй крајевөй парти-нөй организацияын ВКП(б) ЦК бердса КПК-лөн парт-коллегија отменитіс, кыңзі неправильнөйјасөс да қик по-дулавтөмјасөс 101 комму-нистөс партијаыс вөтлөм жылыс шуөмјас 160 морт пөвсыс, кодјас сетлісны апелляция; Новосібірскөй партинөй организация куза сещөм-жө ногөн коммис от-менитны 80 шуөм пөвсыс 51 шуөм; Ростовскөй партор-ганизация куза отменитөма 66 шуөм пөвсыс 43 шуөм; Сталинградскөй парторга-низация куза—103-ыс 58; Саратовскөй куза—134-ыс 80; Курскөй парторганизация куза—92-ыс 56; Вин-ницкөй куза—337-ыс 164 да с. в.

Хар’ковскөй областса уна районјасын „бөителность“ від улын ем места уж вы-лыс незаконнөй вөтлөм-лөн да партијаыс вөтлөм-јаслы да беспартинөй ра-ботныкјаслы уж сетөмын өткажитөмлөн уна лыда фактјас. Змијевскөй районын 1937 вога октабрын да но-јабрын некушчөм помкатөг вөтлөма уж вылыс 36 учі-телөс да индөма вөтлыны нөшта 42-өс. Та вөсна, Тарановка, Замостажноје, Скрыпајевка да мукөд сикт-са школајасын оз велөдны истөрија, СССР-са Консти-туция, рөч, украинскөй да иностраннөй кывјас.

Змијево карын среднеј школаын биологја велөдыс учітелыца Журколөн, коді чужлөма 1904 воын, кол-хозныклөн ныв, ем көкја-мыс вога педагогическөй стаж, пединститутса нөлөд курсын заочныца. Местнөй газетын петіс заметка сизө вок жылыс, коді ужалө пе-дагогөн Ізум карын, кыңзі националист жылыс. Тайо лоис тырмымөн Журкоөс уж вылыс вөтлөм вылө. Журко јортөс вөтлөмкөд јитөдын вөлі выразитөма политическөй недоверіе сизө мужиклы да кыпөдөма вопрос сизжө і сизөс вөт-лом жылыс. Прөверка дырјі-жө тыдовтчөс, мыј Журко вок жылыс заметка окајит-чөс клеветническөјөн да сизөс уж вылыс абу вөт-лылөма.

Хар’ков карын өти аре-стутөм троцкистка Горскаја делө куза НКВД органја-сөн свідетелыца пыдди вөлі допроситөма Тінаков

ныма фабрикаса завкомыс работныца Ејнгорн. НКВД-ө сизөс корлөм жылыс сизө горнитіс спецчастса началь-ник Семенковкөд, коді та бөрын пыр-жө сувтөдөс за-водса партком вылын во-прос троцкистка Горскаја-көд Ејнгорн јитөдјас жылыс. Та вөсна, Ејнгорнөс вөлі снөмитөма завкомса уж вы-лыс да вөтлөма. Ејнгорн чојлыс мужиксө, коді ужа-ліс местнөй газетаса редак-цияын, вөтлөма сыыс, мыј „ез јуөрт сизө гөтыр чој-лөн троцкистјаскөд јитөдјас жылыс“.

ВКП(б) Курскөй обком некушчөм прөверкатөг, за-очнө вөтліс партијаыс партијаса шленөс смир-Тарановскөй сахарнөй за-водса завкомын председа-тел Иванченковаөс, добө-тіс сизөс арестутөм, СССР-са Верховнөй Советө бөр-јысөмвозвывса собраніе вылын работчөй Кулинен-колыс сознательнөй контр-революционөй выступлеңіе дасчөм сылы пріпішитөмөн. Прөверка дырјі төдмалөма, мыј Иванченковадөн став „мыжыс“ вөлі сыын, мыј бөрјысөмвозвывса собра-ңіе вылын беспартинөй работчөй Кулиненко, сы бө-рын, кыңзі висталис аслас олөм јывсыс, сорсөс вы-ступлеңіејас да вунөдөс шуны Верховнөй Советса депутатө кандидатлыс ов-сө.

Кујбышевскөй областса уна районјасын вөтлөма партијаыс зев уна комму-нистјасөс мотивировкадөн, мыј најө народлөн врајас, но сөкі-жө, НКВД органјас оз азгыны некушчөм подув-јас партијаыс тайо вөтлөм-јасөс арестутөм вылө. На-пімер, ВКП(б) Больше-Черныговскөй райком вөтліс партијаыс да јавитіс на-род врајаслөн 50 мортөс 210 коммунистјаслөн об-щщөй лыдыс, кодјас сула-лөны районнөй парторгани-зацияын, сөкі кор тайо вөтлөмјассыс 43 морт ку-за НКВД органјас ез аз-гыны некушчөм подувјас арестутөм вылө. Кујбы-шевскөй област куза ВКП(б) ЦК бердса КПК парткол-легијаө лөкөны ВКП(б) райкомјасөн кыңзі народлыс врајасөс вөтлөмјас требо-ванијеөдн либө арестутны најөс, либө вештыны на вылыс позорнөй пјатносө.

(Вөзө вөзөд 3-өд. листб.).

ВКП(б) ЦК ПЛЕНУМЛӨН ШУӨМ

(ПРОДОЛЖЕНИЕ)

ВКП(б) ЦК-лөн эмбс дан-
нөйяс сы жылыс, мы ташом
фактжасыс имеитоны места
мукбд парторганизация-
сын.

ВКП(б) ЦК лыддө, мы
став тајо да ташом сама
фактжасыс имеитоны паска-
лом парторганизациясын
медвож сы всна, мы ком-
мунистжас повсын ем, нөш-
та ердөдтөм да разоблачит-
төм торја карјерист-
коммунистжас, кодјас ста-
рајтчөны отлічтчыны да
выдвінччыны партијаыс
вөтлөмјас вылын, партија-
са шленјаслы паныда ре-
прессияјас вылын, кодјас
старајтчөны страхујтны
асынсө бдітелност тыр-
мытөмлунын лоны верма-
на мыжалөмјасыс партија-
са шленјаслы паныда
огулнөй репрессияјас при-
меняјтөмөн.

Ташом карјерист-комму-
нистжас думајтө, мы парти-
јаса шлен выдө-кө сетөма
шыдөчөм, көт ескө непра-
вильнөйсө либө весіг прово-
каціоннөйсө, сіјө, партијаса
тајо шленыс, опаснөй орга-
низациялы да сыыс колө
регыджык мынтөдчыны,
медым страхујтны асөс,
кызі бдітелнөйсө. Та всна,
сіјө лыддө лишнөйөн об-
јективнөја разбјратчыны
коммунистлы предјавітөм
мыжалөмјасын да возвыв
предрешајтө сіјөс партија-
ыс вөтлыны коланлун.

Ташом карјерист-комму-
нистжас, выслујитчыны көс-
лөмбн, нөтө разберітчытөг
паскөдө паника народлөн
врагјас жылыс да кокныді-
ка горзө партсобранияјас
вылын партијаыс партијаса
шленјассө кушөм-кө фор-
малнөй подув вылын, либө
тік подувтөг вөтлөм жылыс.
Партијнөй организацияјас-жө
оз гежөда мунны ташом
горзө-карјеристжас повод
улын.

Ташом карјерист-комму-
нистжас безразличнөја отно-
ситчө партијаса шленјас
судба діно да дас төдөмөн
неправильнө вөтлыны пар-
тијаыс дасјасөн коммунист-
јассө, медым аслыс петкөд-
чыны бдітелнөйөн. Сіјө
дас маловажнөй поступок-
јас куза вөтлыны партија-
ыс партијаса шленјассө сы
могыс, медым пріпіштыны
аслыс „заслугајас“ врај-
сөс разоблачөйтөмын, а
вылынжык сулалыс партиј-
нөй органјас-кө восстанав-
лөвөйтөны партијаыс непра-
вильнөја вөтлөмјассө, сіјө
нөтө оз смущајтчы, сувтө
морт позај, кодө дөвөлнөй
сіјөн, мы сіјө век-жө пе-
рестрахујтчыс „бдітелност“
куза.

Партијнөй организацияјас
да налөн вескөдлысјас сы
лыддө, медым нещыштыны
ташом „коммунистжас“ выв-
сыс фальшівөй бдітелност-
лыс маскөсө да петкөдны
најөс чистөй ва выдө, ас-
ныс оз гежөда лөсөдны
налы партија радјас сөс-
төмлун всна бдітелнөй
борөцжасыс ореол.

Кад разоблачитны ташом,
пожө-кө шуны, коммунист-
јассө да клејмитны најөс,
кызі карјеристжассө, код-

јас старајтчөны выслу-
јитчыны партијаыс вөт-
лөмјас вылын, кодјас ста-
рајтчөны перестрахујтчы-
ны партијаса шленјаслы
паныда репрессияјас ог-
сөдөн.

Төдөс, возө, не еша
факт, кор народлөн маскө-
рујтчөм врајас, вредітел-
јас - двурушникјас прово-
каціоннөй целјасын котыр-
төны партијаса шленјас вы-
лө клеветническөй шыдө-
чөмјас сеталөм да „бді-
телност паскөдөм“ улын
добөвөйтчөны ВКП(б) радј-
асыс честнөй да преданнөй
коммунистжассө вөтлөм, бу-
рөщ сіјөн ас вывыныс
ударсө вөштөмөн да аснө-
сө партија радјасын візө-
мөн.

Народлөн разоблачитөм
враг, ВКП(б) Ростовскөй
обкомса ОРПО-ын вөвлөм
јуралыс Шацкіј да сылөн
сообщникјасыс, ВКП(б)
Ростовскөй обкомса вес-
көдлысјаслөн політөческөй
тамышлунөн ползутчөмөн,
вөтлалыны партијаыс чест-
нөй коммунистжассө, сетав-
лыны работникјасыс төдө-
мөн неправильнөй взыскані-
јөс, быднөгыс скөрмөд-
лыны коммунистжассө, се-
кі-жө став позанасө вөчө-
мөн, медым візны партија-
ын ассыныс контрреволю-
ціоннөй кадрјассө.

Сіјө-жө Ростовас, ВКП(б)
Ростовскөй обкомса шко-
лајас отфелын вөвлөм
јуралыс народлөн враг Ше-
стова контрреволюціоннөй
организация заданіе серті
ростовскөй педагогическөй
інститутса партијнөй органи-
зацияын нүдөс 30 гөгөр
честнөй коммунистсө пар-
тијаыс вөтлөм.

КП(б)У Кіевскөй обком-
са вөвлөм секретар, народ-
лөн враг Кудр'авцев парт-
собранияјас вылын пыр
обращајтчыліс выступај-
тыс коммунистжас діно про-
вокаціоннөй вопросөн: „а
ті гіжінныд көт код-кө вы-
лө шыдөчөм?“. Тајө прово-
кація вснаыс Кіевын вө-
лі сетөма політөческі ком-
прометирујтан шыдөчөмјас
карса парторганизацияса
шленјаслөн пөшти жын
вылас, і унжык шыдөчөм-
јасыс лоисны јавө непра-
вильнөйјаслөн да весіг про-
вокаціоннөйјассөн.

Сталинград карын ВКП(б)
Баррикаднөй рајкомса өні
разоблачитөм вражескөй
руководство провокаціоннө
вөтліс партијаыс да шөдө-
діс арестујтөм 1917-өд во-
са партијаса шлен Мох-
наткінсө, вөвлөм краснөй
партизансө, „Баррикады“
заводса зөв ыжыд цехын
начальнікөс „антисөветскөй
горніјасыс“. Кызі тыдовт-
чыс прөверка бөрын, тајө
„антисөветскөй горніјасыс“
вөліны сын, мы Мохнат-
кін јорт јортыскөд беседа-
ын вісталіс недовольство
сіктсөветлөн бездушнөй
отношеніе куза, кодөс
сіктсөветыс петкөдліс, пар-
тизанскөй отрядса коман-
дірлөн чөлаф діно, кодө
усө гражданскөй война во-
јасө белөјјаскөд тышын,

көні Мохнаткін вөлі коман-
дірыслы отсасысөн.

Мохнаткін јортсө восста-
новітөма партијаса шлен-
јас правөын сөмын ВКП(б)
ЦК бердса КПК вмешател-
ство бөрын.

Партијнөй аппаратө суј-
сөм партија врајас прово-
каціоннөй ужлөн ташом
фактжасыс вөліны сіз-жө
Воронежскөй, Краснодар-
скөй, Челябинскөй да мукбд
партијнөй организацияјасын.

Став тајө фактжасыс пет-
көдлөны, мы міјан уна
парторганизацияјас да на-
лөн вескөдлысјас өнөз ез
кужны казавны да разоб-
лачитны іскуснөја маскө-
рујтчөм врајсө, кодө ста-
рајтчө бдітелност жылыс
горзөмөн маскөрујтны ас-
сыс враждебностсө да со-
хранітчыны партија рад-
јасын—тајө өтө-кө,—і мөд-
кө, кодө зілө репрессия-
јас мерајас нүдөмөн—
нөйтны міјанлыс бол-
шевістскөй кадрјас, көз-
ны неуверенност да лиш-
нөй подозрительност міјан
радјасын.

Ташом маскөрујтчөм вра-
гс—медса лок предател-
ыс—пыржык быдөныс јо-
на горзө бдітелност жылыс,
термасө кыз позө унжык
„разоблачитны“ і ставсө
тајө вөчө целөн жөбны
партија вөзын асөсыс пре-
ступленіејассө да вөшты-
ны партијнөй организация-
лыс вніманіејасө народлыс
збыл врајјассө разоблачај-
төмыс.

Ташом маскөрујтчөм
враг—гнуснөй двурушник—
быднөгыс зілө лөсөдны
парторганизацияјасын лиш-
нөй подозрительностлыс
обстановка, код дырјі парти-
јаса быд шленсө, кодө вы-
ступітас мөд коммунистсө
дорјөм всна, кодөс окле-
вөшчөтөма кодөнкө, пыр-
жө мыжалөны бдітелност
абутөмын да народ вра-
јаскөд јитөдјасын.

Ташом маскөрујтчөм
враг—подлөй провокатор—
сіјө случаясын, кор парт-
организация заводітө прө-
вөрајтны коммунист выдө
сетөм шыдөчөм, быднөгыс
лөсөдө тајө прөверка-
ыслы провокаціоннөй об-
становка, коммунист гөгөр
көзө політөческөй не-
довөріелыс атмосфера
да сізікөн, фелдсө объек-
тивнөја відлалөм пыддө,
котыртө сы выдө выл
шыдөчөмјасыс потөк.

Партијнөй организацияјас
да налөн вескөдлысјас
сы пыддө, медым ердөдны
да разоблачитны ташом
маскөрујтчөм врагыслыс
провокаціоннөй ужсө, оз
ецаыс мунны сіјө повод
улын, лөсөдны сылы чест-
нөй коммунист выдө клевета-
ыс накажіттөмыс обста-
новка да асныс сувтөны
партијаыс массөвөја подү-
лавтөм вөтлалөмјас, взыс-
каніејас сеталан туј выдө
да с. в. Таыс-на унжык, ве-
сіг партијнөй аппаратө суј-
сөм да честнөй коммунист-
јас выдө клеветшчытыс вра-
јассө разоблачитөм бөрын,
міјан партијнөй вескөдлыс-

јас унаыс оз прінімајтны
мерајас партијаыс комму-
нистжассө неправильнөја вөт-
лалөмјас куза партијнөй ор-
ганизацияјасын вредітелст-
воыс последствіејассө
бырөдөм могыс.

Кад став партијнөй орга-
низацияјасыс да најө вес-
көдлысјасыс разоблачитны
да помөз **бырөдны маскө-
рујтчөм врајсө**, кодө веска-
лөма міјан радјасө да бді-
телност жылыс фальшівөй
горзөмјасөн зілө жөбны ас-
сыс враждебностсө да віз-
ны асөс партијаын, медым
сені возө нүдөны ассыс
гнуснөй предателскөй уж.

Мыјөн обяснітны, мы
міјан партијнөй организация-
јас өніја кадөз ез разобла-
читны да ез клејмитны не
сөмын карјерист-коммунист-
јассө, кодјас зілөны отлі-
чтчыны да выдвінччыны
партијаыс вөтлөмјас вы-
лын, но і партија пышкын
маскөрујтчөм врајјассө, код-
јас бдітелност жылыс гор-
зөмјасөн зілөны жөбны ас-
сыныс враждебностсө да со-
хранітчыны партијаын,
репрессияјасыс мерајас
нүдөм пыр зілөны нөйт-
ны міјанлыс болшевіст-
скөй кадрјас да көзны лиш-
нөй подозрительност міјан
радјасын.

**Обяснајтсө тајө парти-
јаса шленјас судба діно
преступно - легкомыслен-
нөй отношеніејөн.**

Ставы төдөс, мы уна
міјан партијнөй вескөдлыс-
јас окажітчыны політөче-
скө-близорукөй фөлагаја-
сөн, лөсісны народ врајас-
лы да карјеристжасыс кы-
шовтны аснөсө да партија-
са шленјаслөн судба жылыс
касајтчан вопросјас разре-
шітөм легкомысленнөја се-
тісны второстепеннөй ра-
ботникјасыс откуп выдө,
тајө фелөнас вескөдлөмыс
преступнөја еновтчөмөн.

Обкомјас, крајкомјас,
нацкомпартијајаслөн ЦК-јас
да налөн вескөдлысјас не
сөмын оз исправлајтны ан-
тіпартијнөй, болшевізмлы
чуждөй практикасө партија-
ыс коммунистжассө вөтлалан
фелдын, но щөкыда асныс,
асланыс неправильнөй вескөд-
лөмөн, насаждајтөны парти-
јаса шленјас діно формалнөй
да бездушно-бюрократөче-
скөй отношеніе да сізікөн
лөсөдөны благопріјатнөй
обстановка карјерист-ком-
мунистжасыс да партијалөн
маскөрујтчөм врајжасыс.

Ез вөв нөтөі случај, ме-
дым обкомјас, крајкомјас,
нацкомпартијајасса ЦК-јас,
фелдын разберітчөмөн, осу-
дітісны партијаса шленјас
діно огулнөй, валөвөй под-
ходлыс практика, кыскісны
кывкутөмө местнөй партиј-
нөй организацияјасса вескөд-
лысјассө партијаыс комму-
нистжассө подүлавтөг да
неправильнөја вөтлөмыс.

Партијнөй организацияјасса
вескөдлысјас наівнөја лыд-
фөны, мы неправильнөй вөт-
лөмјас куза өшыбкајас вес-
көдөм вермас өрөдны пар-
тијалыс авторітет да вре-
дітны народлыс врајјассө
разоблачитан фелөлы, гө-

гөрвөтөг, мы партијаыс
неправильнөја вөтлөмлөн
быд случај—партијаса вра-
јжасыс ківыс.

Уна областнөй да краје-
вөй организацияјасын кулө-
ны некушөм двженіејөтөг
зөв уна відлавтөм апелла-
цияјас. Ростовскөй обла-
стын абу відлалөма 2.500-
ыс унжык апелляция, Крас-
нодарскөй крајын — 2.000,
Смоленскөй областын 2.300,
Воронежскөй областын —
1.200, Саратовскөй областын
— 500 да с. в.

Обкомјас, крајкомјас,
нацкомпартијајаслөн ЦК-јас,
вөтлөмјасыс апелляцияјас
відлалөмыс откажітчөмөн,
партија устав выдө візөд-
төг, ВКП(б) рајкомјасыс
да горкомјасыс шуөмјассө
пөртисны тајө вопрос ку-
заныс безапелляціоннөй да
окончательнөй шуөмјассө.

Ставыс тајө лөб, мы
обкомјас, крајкомјас, нац-
компартијајасса ЦК-јас
збылысө еновтчыны мест-
нөй партијнөй организация-
јас ужөн вескөдлөмыс
медса важнөй да јос воп-
росын, партијаса шленјаслөн
судбајас жылыс вопросын,
тајө вопроссө решајтөм
самөтоклы, а унаыс і про-
ізволены сетөмөн.

Обкомјас, крајкомјас,
нацкомпартијајаслөн ЦК-јас
асныс поощрајтөны пар-
тијаыс массөвөй, огулнөй
вөтлөмјас сіјөн, мы нака-
жіттөг колөны сіјө пар-
тијнөй вескөдлысјассө, код-
јас лөзөны коммунистжас
діно произвол.

Кад помавын јөз діно,
партијаса шленјас діно бол-
шевікжасыс чуждөй формал-
нөй да бездушно-бюрократө-
чөскөй отношеніејөкөд.

Кад гөгөрвоны, мы:
„Партија лоіс партијаса
шленлы зөв ыжыд да сер-
јознөй фелөдөн да парти-
јаса шленство либө пар-
тијаыс вөтлөм—сіјө ыжыд
перелом морт олөмын“.

Кад гөгөрвоны, мы:
Партијаса радөвөй шлен-
јасыс партијаын сулалөм
либө партијаыс вөтлөм,—
сіјө олөмлөн да кулөмлөн
вопрос“ (Сталин).

Кад гөгөрвоны, мы бол-
шевістскөй бдітелностлөн
пышкөсыс сын, медым
кужны разоблачөйтны вра-
гөс, кушөм-көт хітрөй да
ізворотлівөй сіјө ез вөв,
кушөм-көт паскөмөн сіјө
ез пастас, а не сын, ме-
дым разберітчытөг, либө
„кушөмкө случај выдө“ вөт-
лавны партијаыс дасјасөн
да сојасөн, быдөндөс, кодө
сурө кі улө.

Кад гөгөрвоны, мы бол-
шевістскөй бдітелност не
сөмын оз ісклучајт, а мө-
дарө предполагајтө парти-
јаыс вөтлөм жылыс либө
вөтлөмјассө партијаса шлен-
јас правөын восстановітөм
жылыс вопросјас решајтөгөн
зөв ыжыд осторожност да
јортнога төжысөм петкөд-
лыны кушөм.

(Помсө візөд 4-өд лістб.)

(ПОМ)

Тираж 3198